

Про реалізацію превентивного аспекту навчання учнів ПТНЗ безпечному способу життя

Закон України «Про охорону праці» визначає основні положення щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні безпечні і здорові умови праці. Він має велике соціально-економічне значення, оскільки торкається життєвих інтересів майже всіх громадян України.

Формування в учнів відповідального ставлення до власного життя і здоров'я – одне з першочергових завдань ПТНЗ. Вивчаючи вимоги з охорони праці на уроках теоретичного та виробничого навчання, учні розуміють, яким важливим є цей компонент для збереження їх життя та здоров'я.

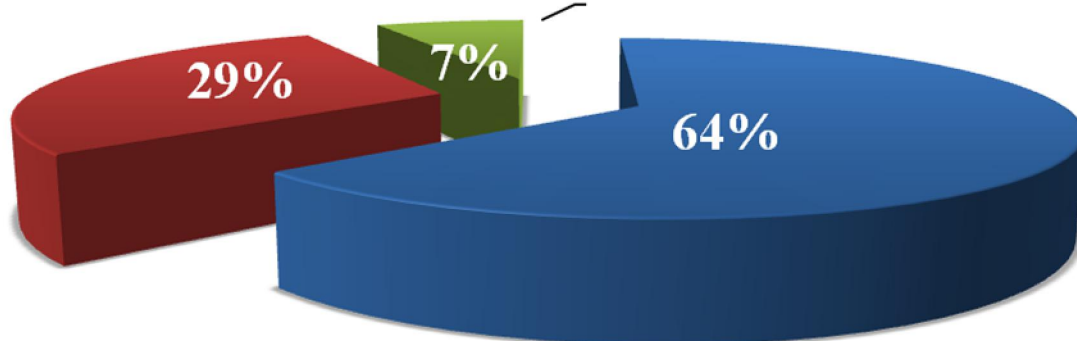
Аналіз кадрового забезпечення області викладачами охорони праці засвідчує, що серед 86 педагогів, які працюють у 55 ПТНЗ: 28% викладачів мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст», 8% - II категорію, 17% - I категорію, 47% - вищу категорію, з них 14,6% викладачів мають педагогічні звання. Отже, освітній рівень викладачів охорони праці області достатньо високий.

В 35 ПТНЗ охорону праці викладає один викладач, в 16- предмет викладають члени адміністрації, в 4-ох ПТНЗ – майстри виробничого навчання.

Хто викладає?

■ викладачі ■ адміністрація ■ майстри в/н

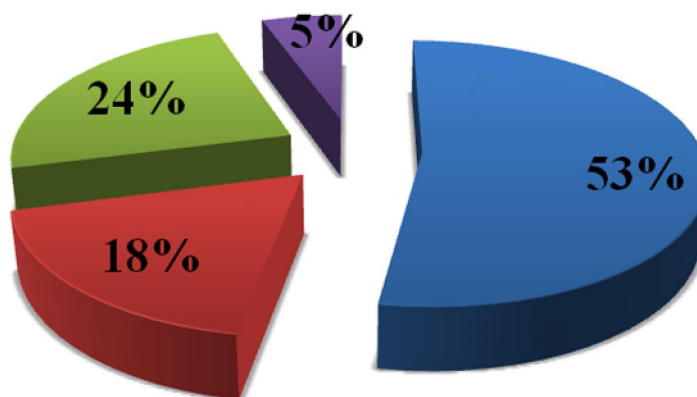
В 15-ти ПТНЗ має місце розсіювання викладання предмету.

Всі викладачі мають відповідну вищу технічну освіту, пройшли курси підвищення кваліфікації. В основному, викладачі окрім охорони праці викладають предмети циклу професійно-теоретичної підготовки. І, на жаль, основною методичною діяльністю цих педагогів є підвищення рівня комплексно-методичного забезпечення предметів професійно-теоретичного циклу, а охорона праці залишається в позиції додаткового.

Забезпеченість підручниками по області становить 100%, але при викладанні охорони праці підручник забезпечує виконання програми на 75%, а 25% навчального матеріалу – тема «Основи безпеки праці в галузі». Подачу матеріалу по цій темі потрібно надавати на сучасних позитивних прикладах з досвіду роботи на підприємствах, які можна знайти на сторінках періодичної преси (журналах «Охорона праці», «Безпека Придніпров'я», «Безпека життєдіяльності», «Пожежна та техногенна безпека»). На жаль, лише 26 ПТНЗ виписують журнали

виписка журналів

■ не виписують журнали ■ 1 журнал ■ 2 журнали ■ 3 журнали

Вимогам наказу Міністерства освіти і науки України №609 від 20.10.2005 «Про затвердження Положення про кабінетоохорони праці та безпеки життєдіяльності професійно-технічного навчального закладу» в області відповідають 7 ПТНЗ (ДПЛ, МПЛ, КПБЛ, ПТУ 2, ДЦПО, ДВПУ, ПТУ 74, СПЛ) – в наявності є сучасні стенди, КМЗ систематизовано, робоче місце викладача компютеризовано, в плані роботи кабінету запланована робота і в позаурочний час. Лише 20% кабінетів оснащені телекомунікаційними засобами і практично 40% викладачів не використовують інформаційно-комунікаційні засоби навчання при викладанні охорони праці.

Досягти диференціації навчально-виховного процесу для забезпечення глибокого й різностороннього розвитку знань кожного учня не уявляється можливим без ефективного використання педагогами інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі, без залучення комп'ютерних технологій навчання, що є вимогою сьогодення.

Викладачами недостатньо використовуються інформаційно-комунікаційні технології на уроках за декількома причинами:

- Недостатня матеріально-технічна оснащеність кабінетів (80%);
- Недостатня методична база (76%);
- Інші суб'єктивні причини (4%).

Рівень використання ЕЗНП:

- Епізодично, за потребою	54
- Не використовують взагалі	28
- Не використовують через відсутність досвіду	4

Організація навчального процесу з охорони праці та безпеки життєдіяльності повинна сприяти:

- вдосконаленню й інтенсифікації навчально-виховного процесу,
- пропаганді безпечних та нешкідливих умов праці шляхом розповсюдження засобів друкованої та наочної агітації, оформлення інформаційних стендів тощо, які пропагують позитивний досвід роботи щодо профілактики аварій, виробничого травматизму та професійних захворювань.

Кожен викладач може формувати ключові компетенції учнів засобами свого предмета. Але слід пам'ятати, яку б технологію навчання не обрали, вона повинна бути направлена на формування не однієї компетенції, а всіх відразу (в тій чи іншій мірі). Слід зазначити, що формування компетенцій відбувається в процесі різноманітних видів діяльності на уроці та поза уроками: активних, пасивних, інтерактивних, групових і т.д. Усі вони важливі, бо діюча людина повинна зуміти виконати й просту механічну, й складну творчу роботу. Також слід зазначити, що для активізації розумової діяльності учнів, для формування життєвих компетенцій важливе гармонійне поєднання звичайних традиційних видів роботи на уроці з інноваційними.

Для того, щоб процес навчання був якісним, НМЦ ПТО впроваджуються ряд заходів, спрямованих на превентивний аспект навчання учнів ПТНЗ безпечному способу життя, а саме:

2012р.

- Конкурс кабінетів охорони праці;
- Семінар викладачів на базі Дніпропетровського центру професійно-технічної освіти;

2013р.

- Майстер-клас на базі Дніпродзержинського професійного ліцею;
- Місячник охорони праці;
- Місячник безпеки учнів на дорозі;
- Місячник безпеки використання газу у побуті;

- День цивільного захисту
- Організація участі учнів ПТНЗ у Всеукраїнському конкурсі «Кращий слоган з охорони праці»;
- Сайт «Охорона праці»;
- Реєстр нормативно-правових документів з охорони праці;
- Методичка «Вимоги до організації та професійного Дня цивільного захисту в ПТНЗ»
- Огляд-конкурс кабінетів охорони праці

2014 р.

- Майстер-клас на базі професійно-технічного училища №2
- Місячник охорони праці;
- Місячник безпеки учнів на дорозі;
- Місячник безпеки використання газу у побуті;
- День цивільного захисту
- Організація участі учнів ПТНЗ у Всеукраїнському конкурсі «Кращий слоган з охорони праці»;
- Інтернет-олімпіада з охорони праці для учнів ПТНЗ

Вагомим внеском для удосконалення цієї роботи стало проведення обласної Інтернет-олімпіади серед учнів ПТНЗ, яка передбачала виконання 55 тестових запитань на рівні, і в обсязі, передбаченому діючою навчальною програмою з предмета. В олімпіаді взяли участь ___ учнів. За результатами олімпіади найкращі знання показали _____. Практично _____% учнів мали утруднення при відповідях на запитання з безпеки життєдіяльності в галузі. Існують декілька причин низького рівня навчальних досягнень учнів:

- складність вивчення окремих тем;
- втрата зацікавленості до навчання;
- низький інтелектуальний розвиток;
- відсутність контролю з боку викладачів;
- неефективні прийоми роботи зі слабо встигаючими учнями.

Ці фактори необхідно враховувати в ході корегувальної роботи.

На основі аналізу результатів тестування були виявлені характерні помилки та рекомендовані системні заходи по усуненню прогалин в знаннях учнів.

В рамках місячника з охорони праці в професійно-технічних навчальних закладах області для учнів проводяться конкурси «Кращий знавець правил з охорони праці», «Брейн-ринг», «Кращий спецодяг», «Безпечне робоче місце», «Змагання. Безпечні старты», «Форс-мажорні обставини», «Секунди вирішують все» конкурси тематичних малюнків та стіннівок.

У всіх ПТНЗ організовані виставки наочних посібників, засобів навчання та пропаганди з питань охорони праці.

Викладачі та майстри виробничого навчання під час проведення місячника з охорони праці на своїх уроках акцентують питання безпеки праці та проводять тематичні виховні години та екскурсії на підприємства регіону.

Також відбуваються зустрічі з інспекторами відділів служб цивільного захисту, МНС, територіальних управлінь держгірпромнагляду, фонду соціальних страхувань з працівниками та учнями ПТНЗ. Учням демонструються можливості пожежно-рятувальної техніки, що знаходиться на озброєнні Загонів технічної служби. Фахівці відповідають на численні запитання учнів.

В ПТУ 74 представники учнівського самоврядування проводять ряд радіопередач «Запобігання професійним захворюванням»

В квітневий місяць стало неможливим забути про Чорнобильську трагедію. В ПТНЗ області в рамках місячника відбуваються зустрічі з ліквідаторами трагедії на Чорнобильській АЕС, вони розповідають про причини аварії, про пожежну та радіаційну безпеку, заходи з протипожежного захисту, про важливість правильної організації роботи особового складу.

З метою закріплення учнями і працівниками умінь, навичок щодо збереження та захисту здоров'я і життя під час надзвичайних ситуацій, користування засобами індивідуального та колективного захисту, надання першої медичної само- та взаємодопомоги в ряді ПТНЗ проводиться День цивільного захисту. «День цивільного захисту» дуже важливий для розвитку в учнів таких морально-психологічних якостей як: мужність, витримка, ініціатива, здатність до взаємної виручки під час небезпеки. Вони формують здоровий спосіб життя та виховують громадянську відповідальність.

Охорона праці є невід'ємною складовою забезпечення гармонійного розвитку суспільства, а збереження здоров'я та життя людини залежить від кожного, хто бере участь у трудовій та навчальній діяльності. Тому важливо пам'ятати, що дотримання законодавства у сфері охорони праці у суспільстві стане запорукою збереження здоров'я та найціннішого – людського життя.

РІШЕННЯ
Навчально-методичної ради НМЦ ПТО у Дніпропетровській області
з питання «Про реалізацію превентивного аспекту навчання учнів ПТНЗ
безпечному способу життя»

Заслухавши та обговоривши питання реалізації превентивного аспекту навчання учнів ПТНЗ безпечному способу життя та праці **члени ради визначили позитивні моменти:**

1) висока активність учасників навчально-виховного процесу (учнів, педагогів) в рамках місячника охорони праці;

Разом з тим визачені і проблеми:

1) В 28% ПТНЗ має місце розсіювання викладання предмету;

2) Майже всі викладачі, окрім охорони праці викладають предмети циклу професійно-теоретичної підготовки. І, нажаль, основною методичною діяльністю цих педагогів є підвищення рівня комплексно-методичного забезпечення предметів професійно-теоретичного циклу, а охорона праці залишається в позиції додаткового;

3) Лише 20% кабінетів оснащені телекомунікаційними засобами і практично 40% викладачів не використовують інформаційно-комунікаційні засоби навчання при викладанні охорони праці;

4) Низький рівень забезпечення ПТНЗ фаховими періодичними виданнями з охорони праці та безпеки життєдіяльності;

5) Низький рівень теоретичних знань учнів з охорони праці.

На основі вищевикладеного та з метою поліпшення превентивного аспекту навчання учнів ПТНЗ безпечному способу життя рекомендується:

1. Методисту Гришаєвій О.В.

1.1. Створювати анотований каталог журналу «Охорона праці» та розмішувати інформацію про це на сайті;

1.2. Організувати тренінги для викладачів з оволодіння інноваційними технологіями викладання охорони праці;

1.3. Узагальнювати та поширювати кращий педагогічний досвід викладачів охорони праці;

2. Адміністрації ПТНЗ:

2.1. Організувати та контролювати процес планування та паспортизації кабінетів, з підходом планомірного поповнення матеріально-технічної та навчально-методичної бази навчальних кабінетів;

2.2. По можливості забезпечувати ПТНЗ фаховими періодичними виданнями з охорони праці та безпеки життєдіяльності;

3. Головам методичних комісій та викладачам природничо-математичних дисциплін:

3.1. На засіданнях училищних методичних комісій детально проаналізувати паспорти, плани роботи кабінетів та визначити конкретні заходи щодо покращення комплексно-методичного забезпечення;

3.2. Більш активно використовувати перспективні освітні технології навчання та виховання з охорони праці та безпеки життєдіяльності (проектні, інтерактивні тощо), що дозволить поживавити, оптимізувати й урізноманітнити форми та методи викладання, активізувати пізнавальну діяльність учнів, розвинути їхнє мислення та зацікавити превентивними засобами;

3.3. Систематично використовувати у процесі викладання внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки.